

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Poswięcony sprawom **mięjscowym** oraz

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki
Lebia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:

miejscowych i zamiejscowych	Rb. 6.-
Rocznie	" 3.-
Polrocznie	" 1.50
Kwartalnie	" 50
Miesięcznie	" 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aljoja II Nr. 38, telefon Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-jej wieczorem.
 Redakcja nie wstraca; za artykuły, nie oznaczone i gory ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie. **Prenumeratę i ogłoszenia** w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierzbowa 8. Dom Handlowy L. i R. Metel i S-ka Krad. Przed. 53. Księgowne Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i R. Metel i S-ka. Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w S. snowcu B. Stańczyk, ul. Targowa Nr. 5.

CENA OGŁOSZEŃ:
 Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k. Reklamy i nekrologia za wiersz 20 k. Należelane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wiersz.

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” za Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. Bolesław Stańczyk, ul. Towarowa Nr. 5.

Reprezentację „Gonia Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani Z. Hublokiej. Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochow.”

Prenumeratę i sprzedaż „Gonia Częstochow.” w Dąbrowie p. Jan Dziekan, ulica Dębinki przy stacji D. Z. W. W. dom Szpigielmana.

Prenumeratę na „Gonia Częstochowskie” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan A. Nowakowski.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Oddział I. 80 let. Jubileusz hr. Tołstoja; Nietylko pies jest przyjacielem człowieka; Konkurencja p. Dupię. Oddział II. Arlezianka (dramat p-g powieści Alfonsa Daudet). Oddział III. Satyr (w kolorach); Zona stangreta (komiedz.); Wiktor bawi się (bar. komiedzne).

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach.—Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Gale-ryja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze placą połowę. Dyrektor B. Zarzecki.

Zawiadomienie.

Doszło do naszej wiadomości, że w Sosnowcu, Będzinie i okolicach sprzedają gilzy do papierosów z podrobioną naszą firmą, przeto prosimy Szanownych odbiorców naszych gilz, otwierać przy kupowaniu każde pudełko, w środku których umieściliśmy obok podany znak ochronny naszej fabryki, zatwierdzony w Departamencie Handlu i Przemysłu za № 5225.

Z uszanowaniem
Kalinowski & Przepiórkowski.
 Warszawa.

1405-10-4

Czarny mankiet.

„Mankietnicy”, „zwolennicy czarnego mankietu”—pierwotna nazwa sekciarzy: „marjawicy”—dzisiejsza, uznana przez rząd, zarejestrowana w aktach państwowych, w prasie i w codziennem użyciu.

Głucho i cicho przez dłuższy czas było o sekciarzach. Prasa milczała, inteligencja nie interesowała się. Od czasu do czasu tylko pan A. Niemojewski w „Myśli Niepodległej” zamieszczał artykuły spolegetyczny herezji, od czasu do czasu ukazywały się w „Nowoję Wremia” i „Warsz. Dniwn.” artykułki i wzmianki z pochwałami dla odszczepieńców. Dopiero ogłoszone przed kilka dniami przez warszawski komitet statystyczny dane cyfrowe ludności Królestwa Polskiego zwróciły ponownie uwagę na marjawitów.

Te dane w zestawieniu z danymi poprzednimi wskazują na znaczny przyrost sekciarzy.

W dniu 1 stycznia r.b. liczba sekciarzy w całym Królestwie wynosiła 88 426 osób. W porównaniu z rokiem poprzednim, t. j. w dniu 1 stycznia 1907 r., liczba ta wynosiła 58,859 czyli, że liczba sekciarzy wzrosła niemal o 30,000. W liczbach stosunkowych t. j. względnie do ogólnej ludności maryawicy z początkiem r. b. stanowili o 75 proc. (88,426 na 11,687,853), gdy w dniu 1-go stycznia 1907 roku odsetek ten

Wykonawca: pisma, druk, porządki, obrazy, roboty przy urzędach, korespondencje, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wcho- dzące, od najwycieńszych do najwysokich artystycznych wykonawców, ze wszystkich krajowych i zagranic- nych prima materiałów kamienia i drewna. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty sztalarskie. Zakład podeje nu- sła wykonwać roboty w młotocznicach najodleglejszych, informację, rysunki kosztorysy na każde żądanie.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-kamiennarski
 Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 Aljoja III do F

KALENDARZYK.

18 Listopada.

Wskazania chrześcijańskie: dziś Stanisława K., Odona, Ję- kiego Elzbiety Kr. Wd.
 Wskazania słoneczna: godz. 7 m. 13, zachód godz. 4 m. 14
 Długo dnia: 7 godzin 44 minut.
 Niedomocne: Aistoryczna: 1489. Zwycięstwo nad Tata- rami pod Kopostrynem.—1812. Bitwa pod Krassnym.

1830. Deklaracja niepodległości belgijskiego Kongresu narodowego.

Lekarz dentysta Grejniec

przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
 I Aljoja № 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Kordecki.

W ostatniej książce H. Sienkiewicza „Dwie Jaki” (nakład G. Gebethnera w Krakowie i S-ki), znajduje się między innymi charakterystyka obrońcy Jasnej Góry, Kordeckiego, którą dajemy poni- żej. Przywodzi ona na pamięć wspaniałe karty opisu bohaterkiej obrony Częstochowy z „Potopu.”

„Mimo dość tepej głowy, spostrzegł w końcu szwedzki generał, o co księdzę Kordeckiemu chodziło, że więc nie o owe gniazdo skaliste, nie o Jasną Górę, nie o skarby, nagromadzone w zakonie, nie o bezpieczeństwo zgromadzenia, ale o losy całej Rzeczypospolitej. Spoztrzeł Müller, że ów cichy ksiądz wiedział, co czynił, że miał świadomość swojej misji, że powstaj, jak prorok, aby zaświecić krajowi przy- kładem, by potężnym głosem zawołał na wschód i zachód, na północ i południe: „Sursum corda!” — by, czy to zwycięstwem, czy śmiercią i ofiarą obudzić śpiących ze snu, odkupić grzesznych, uczynić światło w ciem- ności.”

Tak pisałem ongi w „Potopie”. Przedtem jeszcze mówił Mickiewicz, że Kordecki był jed- nym z takich ludzi, których Opactwność zyska co czas jakiś, na wzór dla przyszłych pokoleń. Ale wielu czytelnikom nasuwały się może wą- pliwości: czy było tak istotnie? Ta biała po- stać, z krzyżem w ręku, na murach, spowi-

tych w dymy, stała się z czasem jedną z ta- kich cudownych legend narodowych, wykwit-ających jak róże, na niwie historii. Gdy jednak zimna i niemilosierna dłoń krytyki poczęła ob- rzywać płatki takich róż, trafia się często, że nie zostaje z nich nic, prócz marnych, starych łodyg.

Jakże więc było z Kordeckim? Czy istot- nie ten nieznanany nikomu zakonnik miał świa- domość swego postannictwa, czy powiedział sobie wyraźnie, że chce ratować cały naród i że może to uczynić zarówno, gdy zwycięży, jak i gdy zginie? Aby odpowiedzieć na te pyta- nia, należy rzucić okiem na tę tragedję dzie- jową, w której rok 1655 był zarazem i szczy- tem i przełomem.

Trudno zaiste obronić się uczuciu wstyd- u i upokorzenia, gdy się wspomni, że prawie nie ma w historii przykładu, aby nieprzyjaciel z wewnątrz, obcy krwią i wiarą, napadłszy ja- kiś kraj sąsiedni, zawojował go rękoma jego własnych synów. Tak jednak stało się za Jana Kazimierza w Polsce. Pod Ujściem Wielkopol- ska przeszła do szwedów. Radziwiłłowie birż-acy poddali Karolowi Gustawowi Litwę. Wkrót- ce potem województwa: krakowski, sandomier- skie, ruskie, lubelskie, włożyńskie, bęlskie i ki- jowskię podpisywał akt poddania. Opuścili oj- czynę i własnego króla magnaci, pokonali się zdobywcę większą część dygnitarzy koron- nych, zaprzysięgli mu wierność hetmani, prze- szli na jego stronę wojsko i prawie wszystka szlachta.

Niewola była dobrowolna, hańba również. Nie mogę się oprzeć chęci przytoczenia jeszcze słów, które w „Potopie” włożyłem w usta Wey- harda Wrzeszczowicza, a które wówczas mogły się wydawać wszystkim postronnym straszliwą prawdą: „Ze ten naród ginie, nie warto się o to troszczyć więcej od niego samego... Co tu za rząd? Król nie rządzi, bo mu nie dają. Sej- my nie rządzą, bo je rwa. Nie masz wojska, bo podatków płacić nie chcą; nie masz postu- chu, bo posłuch wolności się sprzeciwi; nie masz sprawiedliwości, bo oto wszyscy pana swego opuścili. Nie masz miłości ojczyzny, bo ją oddał Szwedowi za obietnicę, że im w daw- nej swawoli żyć nie przeszkodzi. Co oni mają? Niechże mi kto choć jedną cnotę wymieni, czy stateczność? czy rozum? czy wytrwałość? czy wstrzemięźliwość? Kto ich chce ratować, ten tylko czas próżno trać, bo oni się sami nie chcą ratować. Jenó szaleni, żli i przedajni tę ziemię zamieszkują!”

Co oni mają? Mieli jeszcze coś nawet i w tej epoce upadku, o czem nie wiedział Wrzesz- czowicz, a wiedział ksiądz Kordecki. Ale tym- czasem mieli tylko hańbę. Istniało proroctwo św. Brygidy, w którym współczesni odczytywa- li z przerażeniem następujące słowa: „Zbliży się sąd mój i postawi państwo w utrapieniu— i stanie się, jako napisano: rokosz sjeją, a utra- pienie i boleść odmierzą. Nietylko nawiedzą to królestwo, ale i miasta bogate i możne, al- bowiem przywołano głodnego, który dostatk ich poże. (d. n.)

RYDZEWSKI i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Niemia zimnych i wilgotnych mieszkań jeśli obsadzić w piecach
Ogrzewacze „WULKAN”
 oszczędza 50% opatu, stale na składzie.

Najlepsza por sadzenia. Drzewka owocowe.
 200,000. Cena 35 - 50 - 75 kop., 5 letnie. Hodowane własnym systemem, drzewka w 2 roku już owocują. Specjaliści i ogrodnicy uznali drzewka halinowskie za najlepsze w kraju. Polecam także słynne me róże (20 - 50 kop. szt.) by szesnasto i t. d. **Jesienne** zamawiania od 10 rubli otrzymuje 100 truskawek (3 rubli) bezpłatnie. **Upraszam** nie błądzić drzewek młodych z drzewkami pewnej firmy, reklamującej i sprzedającej stare gradem pobite i znaczące drzewka nie mające żadnej wartości. Ogródniczo, „Halinów” **WŁADYSŁAW ZAWADY**, Częstochowa, Szkoła № 20. Katalog bezpłatnie.

Sz. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 ogz. od 1878 r.

TELEFON Nr 3

Poleca z najlepszych okolic Tokaju w wielkim wyborze

Wina Węgierskie
 w oryginalnych beczkach, pół beczkach na garnce i butelki.

Specjalność firmy

IMPORT
WIN
Węgierskich
 i
Francuskich.

Trany świeże
 otrzymał skład apteczny
 prowizora farmacji
Stanisława Hamburga
 Aleja II róg Teatralnej w Częstochowie

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
 w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.
 Telefonu Nr. 138.

Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości niemieckich, wili, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże lokata kapitałów.

Radość za 2 rub. 60 kop.

Zrobicie sobie wiele przyjemności rodzinie i gościom, jeżeli zaopatrzyć się w lustro toaletowe szlifowane z muzyką, z ograniczonego wyrobu, samoostrające dźwięcznie i długie piękne i wesołe rosyjskie pieśni: walce, polki, opery, narodowe pieśni oprócz tego lustro jest zaopatrzone w termometr, akuratanie wskazujący temperaturę i służy dla upiększenia pokoju. Cena zamiast 10 rub. tylko 2 rub. 60 kop. Takież same lustro w lepszym gatunku „Piękność“ z muzyką, termometrem i stereoskopem z 50 ma ciekawymi podwodnymi widokami tylko rb. 3 k. 20. Obstalunki wysyłamy natychmiast za zaliczeniem i bez zadatku. Przesyłka 40 kop. (na Syberję 75 kop.). Adresować: Dom Eksportowy Towarzystwa „Naprzód“ Warszawa, Pańska 39-20. Do każdego lustra dołącza się **bezpłatnie** 1) przybór kieszonkowy do pisania; 2) kinematograf kieszonkowy kieszonkowy z ciekawymi widokami.
 № 28845. 1897-7-3

Magazyn OBUWIA
M. WESTINGA

II-ga Aleja № 16, dom p. Imicha
 vis-à-vis Szpitala.

Poleca obuwie w wyborowym gatunku, najświeższych fasonów.
Ceny przystępne.

Znakomite **PIWO** z browarów
 rygskich
„Waldszleschen”

POLECA
W. Rybiński, Krakowska 28.

wateę, wałki i kit
 do **OKIEN**

POLECA
SKŁAD APTECZNY
Wacława ORZEŁ
 w Częstochowie, III Aleja № 48.

Zakład stolarsko-rzeźbiarski Aleja I-ka
 Nr. 12 Adama Świeżego, przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres stolarstwa, oraz sprzedaż mebli. 1412-32-1

Zginął paszport Eleonory Jagiełły, wydany gminą Kunów, powiat opatowski gub. Radomska. Złożyć Admia Gońca. 1580

Wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Redaktor **Mieczysław Guranowski.**

OGROMNA OSZCZĘDNOŚĆ

Jeżeli kto życzy mieć nadzwyczaj dobrą (prawdziwie wysmienitą) i bardzo ekonomiczną herbatę, to szczerze mu radzę zamówić na próbę tę, która przygotowana wyłącznie dla Królestwa Polskiego. Herbata owa składa się ze czterech gatunków: Hiszpańska, 3 r. funt, Pańska 2 r. 50 k. f, Szlachecka 2 r. f, i Ekonomiczna 1 r. 60 k. funt.

Dla obznajomienia się i porównania z herbatą innych domów handlowych, można zamawiać na próbę tylko jeden funt t. j. po 1/4 funta każdego z wymienionych gatunków po 2 r. 10 k. funt, a za cztery funty (po jednym funcie z każdego gatunku) 7 r. 75 k.

Kosztą przesyłki jednego lub czterech funt-ponoszę ja.

Herbata onych gatunków tylko co otrzymana, jest nowego urodzaju, świeża i nadzwyczajnie aromatyczna i ekonomiczna. Dzięki cudnej pogodzie w Chinach sprowadzone, otrzymano herbatę taką wyborną pod każdym względem, jakiej już bardzo dawno nie było.

POSIADAM NAJLEPSZE GATUNKI KAWY I KAKAO.

Ceny hurtowe
 Szczegółowy cennik herbaty wysła się bezpłatnie.
 Zamówienia proszę adresować:
 Skład herbaty **JANA JERZEGO DUBININA.** MOSKWA, Pokrowka 56.
 (Składy: część IWANA EGOROWICHA DUBINIINA, Moskwa, Pokrowka, 55).

Skład sukna i kortów
D. ZYSSER
 Częstochowa, Aleja I № 2, wejście z nowego rynku w podwórzu.

W wielkim wyborze poleca na sezon jesienny i zimowy wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Polecając się łaskawym względem Sz. Publiczności **D. Zysser.**

KONIAK

KONIAK SARADZĘWA

WARSZAWSKIE
 HYGIENICZNE LABORATORIUM
 MIEJSKIE,
 Stałemi analizami zaświadcza o dobrej i naturalności koniaku

D. Z. SARADZĘWA
 w WARSZAWIE.

SPRZEDAŻ WSZĘDZIE!

KONIAK

Na wieczory Jesienne:

- 1) Gruszecki A. Bojownicy. Powieść. Wydanie 3. 1,35.
  - 2) Gruszecki A. Kolejarze. Powieść współczesna. Nowość. W pięknej okładce rb. 1,60.
  - 3) Gruszecki A. Światłodawcy. Powieść współczesna. Nowość. W pięknej okładce rb. 1,20
  - 4) Nowaczyński A. Fągliki sowizdrzalskie. Nowość. W pięknej okładce rb. 1,35.
  - 5) Stefan Bojanowski. Sylwetki koni oryginalnych i ich hodowców z licznymi rysunkami cena rb. 2,70.
- Do nabycia we wszystkich księgarniach.**

Naturalna Woda Mineralna

VICHY

Występować się zamiennie innymi wodami i dokładnie określić źródło

VICHY CÉLESTINS Choroby Nerek Pęcherza i Zółtarka.

VICHY GRANDE GRILLE Choroby Wątroby i Przerządu Żółtowego.

VICHY HOPITAL Choroby Kanałów Trawienia Zółtarka, Kiszek.